

WORKSHOP

AAN DE SLAG MET SCHOOLFEEDBACK
VAN PEILINGEN EN PARALLELTOETSEN

MAANDAG 25 NOVEMBER 2019

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

PARALLELTOETSEN

- **Parallelversies van toetsen** die in **peilingsonderzoek** worden afgenomen bij een representatieve steekproef van scholen en leerlingen in Vlaanderen.
- Paralleltoetsen meten **precies hetzelfde**, maar bestaan uit andere, gelijkaardige opgaven.
- Paralleltoetsen neem je als school af **uit eigen initiatief** om
 - te monitoren of bepaalde eindtermen al dan niet **bereikt (blijven) worden**.
 - na te gaan hoe de school presteert **in vergelijking** met het Vlaams gemiddelde en met scholen met een vergelijkbaar leerlingpubliek.
- Huidig aanbod: 94 toetsen op www.paralleltoetsen.be.

INHOUD

1. **Verwachtingen** expliciteren
2. **Bespreken** van een schoolfeedbackrapport
3. Zoeken naar **verklaringen** voor de resultaten aan de hand van 3 invalshoeken:
 - Zelfreflectie over de eigen werking
 - Kader van de peilingsresultaten
 - Referentiekader voor onderwijskwaliteit
4. Van begrijpen komen tot **‘ingrijpen’**: formuleren van acties
5. Tot slot

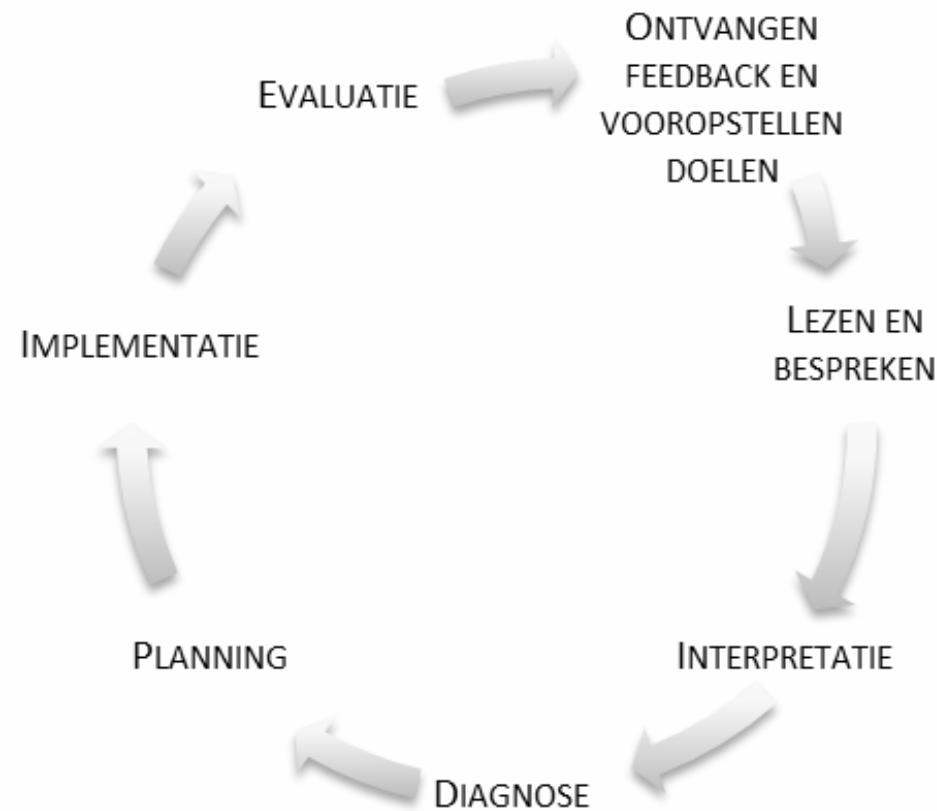

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

P
R
A
K
T
I
J
K
V
O
O
R
B
E
E
L
D

FASES IN HET GEBRUIK VAN EEN SCHOOLFEEDBACKRAPPORT

Bron: Vanhoof, J. & Verhaeghe, G. (2009)

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

1. VERWACHTINGEN EXPLICITEREN

ROND HET GEBRUIK VAN SCHOOLFEEDBACK

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

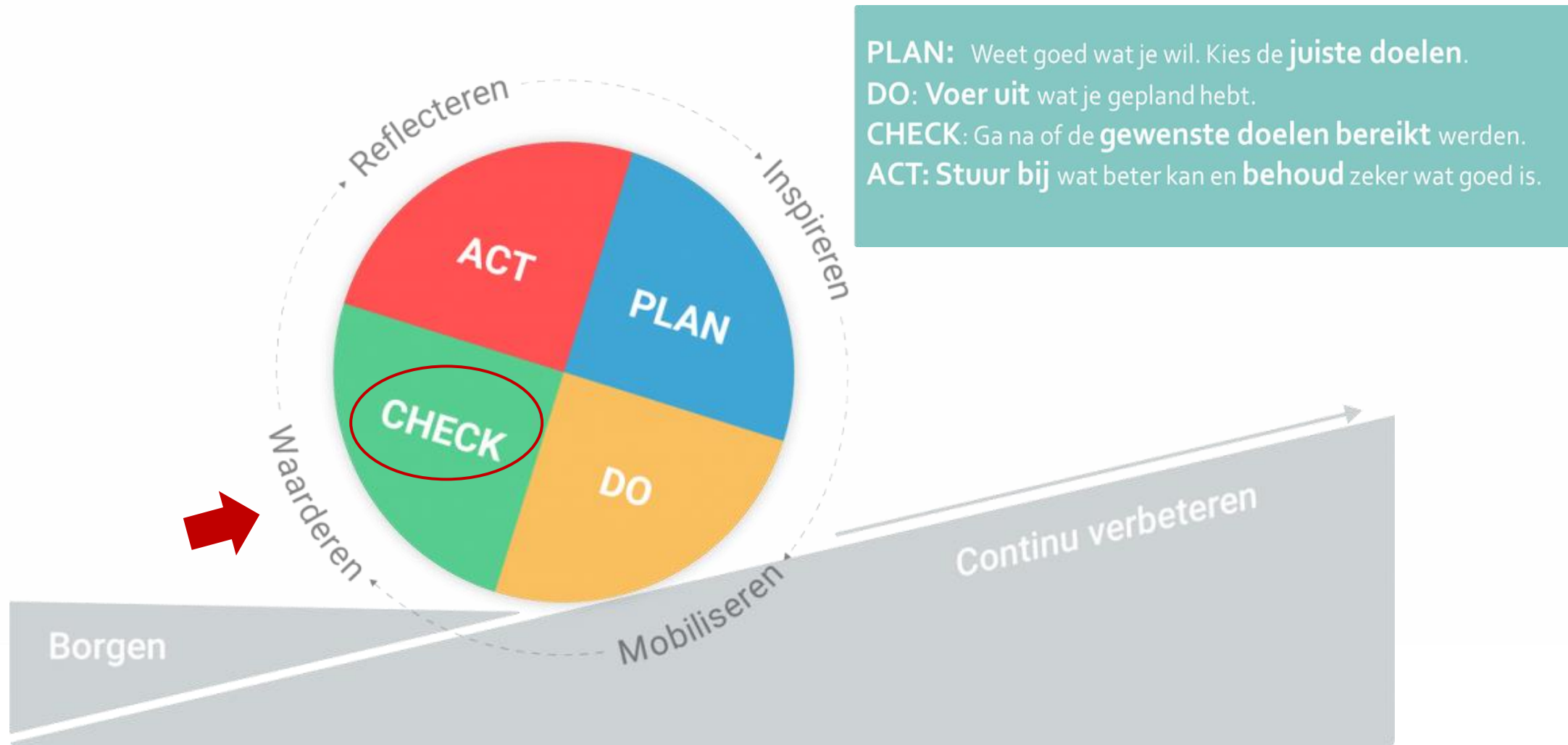
DOELEN FORMULEREN

- *Directie en leerkrachten:*
Wat wil je als school bereiken met het gebruik van de schoolfeedback naar aanleiding van een paralleltoets of peilingstoets Nederlands?
- *Pedagogisch begeleider:*
Wat wil je als begeleider bereiken bij het ondersteunen van scholen in het gebruik van deze schoolfeedback?

*Duidelijke doelen bevorderen de **opvolging** en **evaluatie** van het gebruik van het schoolfeedbackrapport.*

KWALITEITSZORG = WERKEN VOLGENS EEN CYCLISCHE STRUCTUUR

2. LEZEN EN BESPREKEN VAN HET RAPPORT EN KOMEN TOT BEELDVORMING

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

WAT STAAT ER IN HET FEEDBACKRAPPORT?

- Getoetste eindtermen
- Deelnemende leerlingen
 - voldoende toetsinformatie?
 - alle nodige achtergrondkenmerken?
- Bereiken van de eindtermen
 - tabel met overzicht van de vaardigheidsscores van de leerlingen op klas-, vestigingsplaats- en schoolniveau
- Situering van de school en vestigingsplaats
 - rupsgrafieken met vergelijking van de prestatie van de school met het algemeen Vlaams gemiddelde en met de prestaties van de andere scholen die deel uitmaakten van de peilingssteekproef

PRAKTIJKVOORBEELD:

KLAS- EN SCHOOLCONTEXT

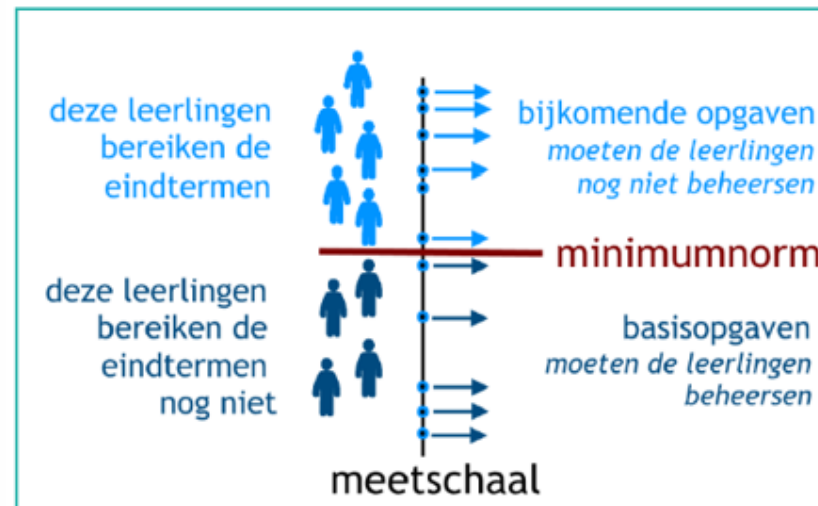
- Kleine klas (18 leerlingen).
- Vorig schooljaar een klas met een 5-tal sterke leerlingen.
- Taalbeleid is erg **gedragen** door het schoolteam.
- Werkgroep taalbeleid is sterk **vertegenwoordigd** binnen de school.
- School heeft een traditie van **intensief werken rond taal** vanuit een noodsituatie (continuïteit in taalbeleid).
- Team werkt intensief samen, ook **tussen kleuter- en lager onderwijs**, en is stabiel.

BEREIKEN VAN DE EINDTERMEN - LEZEN

Ruwe cijfers
(geen achtergrondkenmerken)

Ruwe cijfers (geen achtergrondkenmerken)		Verdeling vaardigheidsscores											Eindtermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore
		deze leerlingen hebben de eindtermen NIET bereikt					deze leerlingen hebben de eindtermen bereikt					Tot.		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Ter vergelijking	Pct lln	0%	1%	2%	4%	9%	14%	17%	21%	20%	12%	100%	84%	6,9
Peilingssteekproef														
School	# lln	0	0	0	3	3	3	2	2	3	2	18	12	6,2
	Pct lln	0%	0%	0%	17%	17%	17%	11%	11%	17%	11%	100%	67%	
	# lln	0	0	0	3	3	3	2	2	3	2	18	12	6,2
	Pct lln	0%	0%	0%	17%	17%	17%	11%	11%	17%	11%	100%	67%	
	# lln	0	0	0	3	3	3	2	2	3	2	18	12	6,2
	Pct lln	0%	0%	0%	17%	17%	17%	11%	11%	17%	11%	100%	67%	

Elke leerling heeft een bepaald vaardigheidsniveau: een statistische kans om een bepaalde opgave juist op te lossen.

De positie van een leerling op de meetschaal wordt vertaald in een **vaardigheidsscore**. Een leerling die de eindtermen net bereikt, behaalt een vaardigheidsscore van 5 op 10. Hoe sterker de beheersing van eindtermen, hoe hoger de score op 10.

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

BEREIKEN VAN DE EINDTERMEN - LEZEN

		Verdeling vaardigheidsscores											Eindtermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore
		deze leerlingen hebben de eindtermen NIET bereikt					deze leerlingen hebben de eindtermen bereikt					Tot.		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Ter vergelijking														
Peilingssteekproef	Pct Iln	0%	1%	2%	4%	9%	14%	17%	21%	20%	12%	100%	84%	6,9
School														
	# Iln	0	0	0	3	3	3	2	2	3	2	18	12	6,2
	Pct Iln	0%	0%	0%	17%	17%	17%	11%	11%	17%	11%	100%	67%	
	# Iln	0	0	0	3	3	3	2	2	3	2	18	12	6,2
	Pct Iln	0%	0%	0%	17%	17%	17%	11%	11%	17%	11%	100%	67%	
	# Iln	0	0	0	3	3	3	2	2	3	2	18	12	6,2
	Pct Iln	0%	0%	0%	17%	17%	17%	11%	11%	17%	11%	100%	67%	

% Iln. dat ET bereikt < % Vlaamse Iln.

gem. vaardigheidsscore school
< Vlaamse gem. vaardigheidsscore

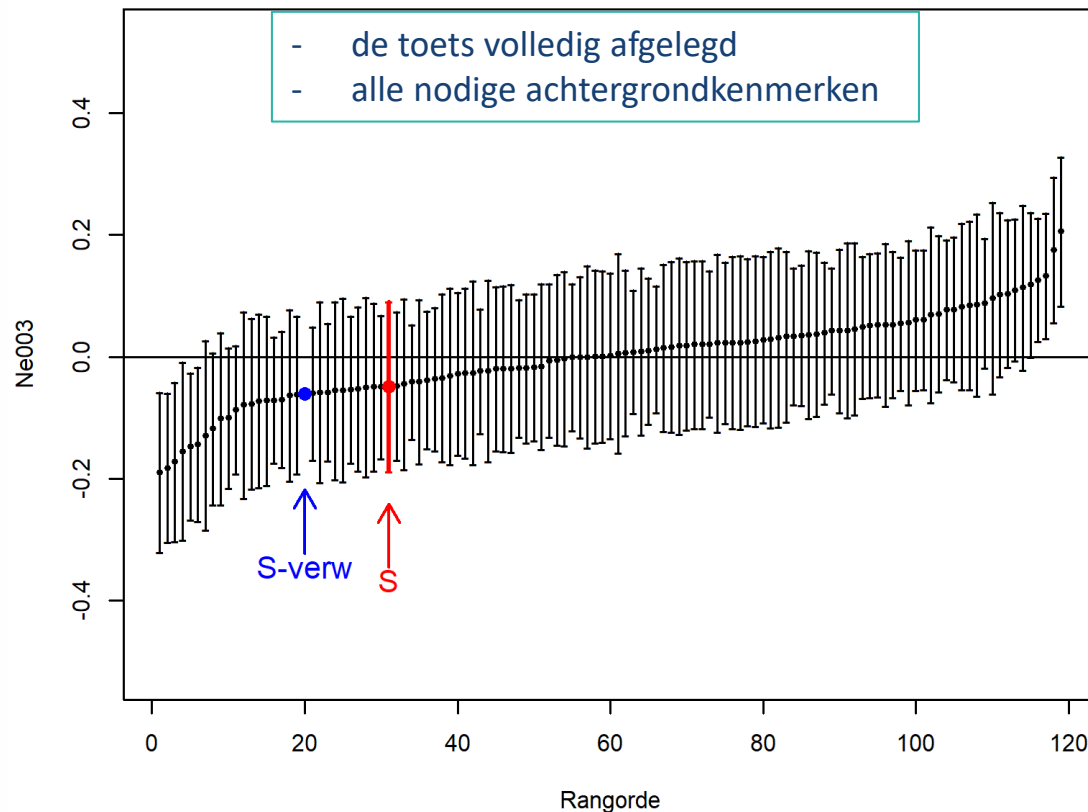
28% van de Iln. behaalt
een hoge vaardigheidsscore

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

SITUERING SCHOOL – LEZEN

FEITELIJK EN VERWACHT GEMIDDELDE

➤ Zwarte stippen: feitelijke gemiddeldes van de **peilingsscholen**

➤ **S**: feitelijk gemiddelde van deze school

Het feitelijke gemiddelde van een school (S) is het gemiddelde van haar vaardigheidsscores.

➤ Horizontale nullijn: Vlaams gemiddelde (gemiddelde peilingsscholen)

➤ Horizontale as 'Rangorde':
peilingsscholen met laagste gemiddeldes uiterst links,
peilingsscholen met hoogste gemiddeldes uiterst rechts

➤ **S-verw**: verwacht gemiddelde van deze school

Het verwacht gemiddelde (S-verw) is de score die we statistisch van een school verwachten gegeven haar leerlingpubliek.

S-tw (Toegevoegde waarde) = S (feitelijk gemiddelde) – S-verw (verwacht gemiddelde)

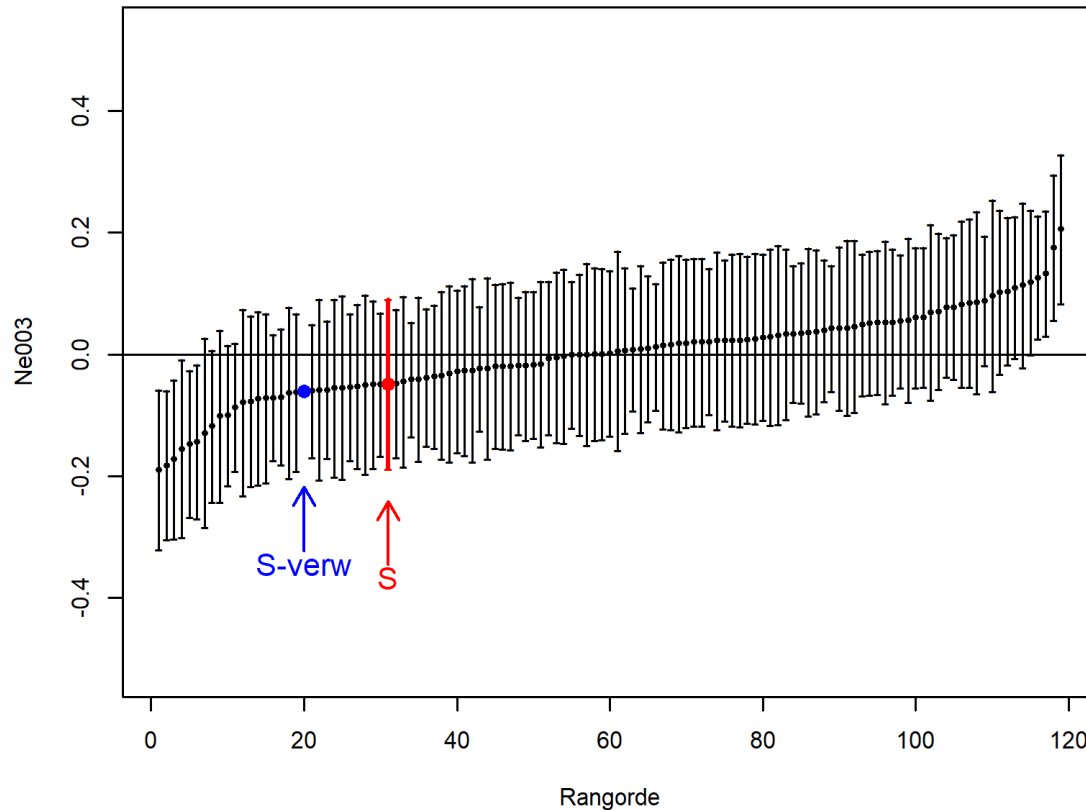
Het verschil tussen het feitelijke en verwacht gemiddelde van een school beschrijft **hoeveel hoger of lager die school gescoord heeft dan scholen met een gelijkaardig leerlingpubliek.**

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

SITUERING SCHOOL – LEZEN

FEITELIJK EN VERWACHT GEMIDDELTE

Feitelijke prestatie school < Vlaams gemiddelde,
maar niet significant

Feitelijke prestatie school > **verwachte prestatie** school

*Eerste reactie van de school:
De school had een beter
resultaat verwacht voor lezen.*

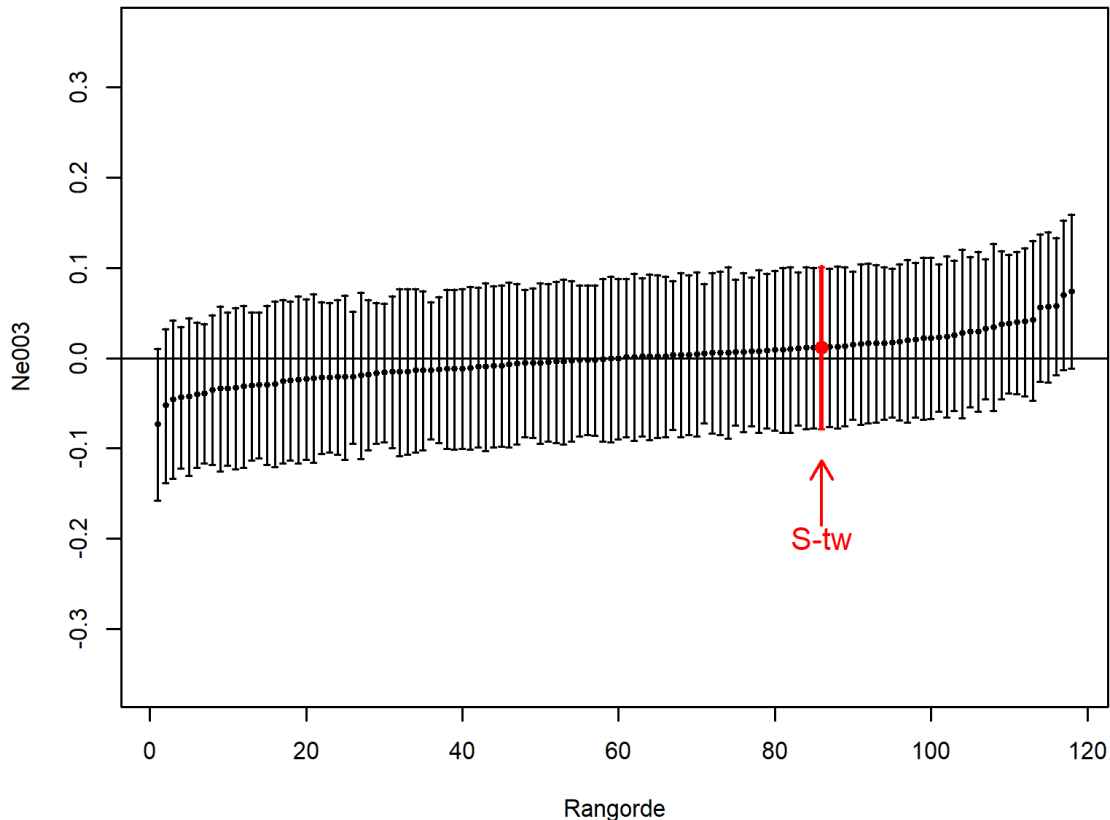
- de leerlingen in deze school hebben gemiddeld genomen hoger gescoord dan leerlingen die een gelijkaardige achtergrond hebben en naar scholen gaan met een vergelijkbaar leerlingenpubliek

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

SITUERING SCHOOL – LEZEN

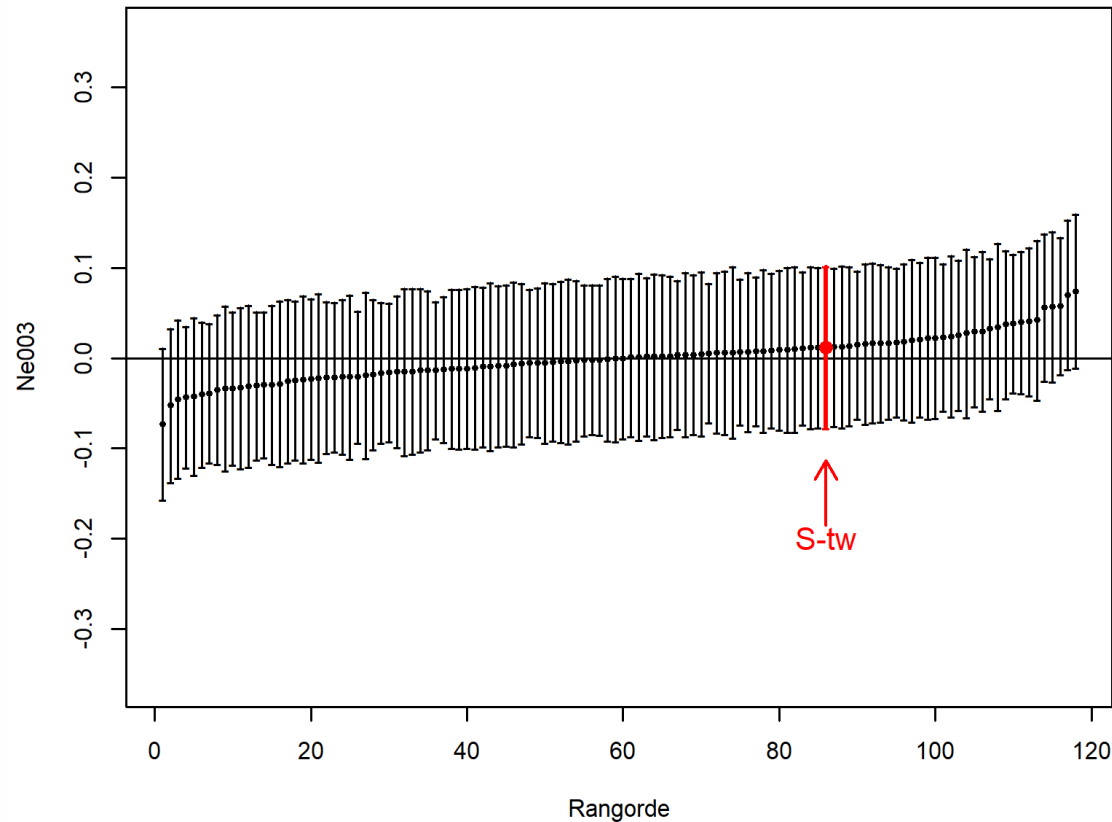
TOEGEVOEGDE WAARDE

- Zwarte stippen: toegevoegde waarden van de peilingsscholen
- **S-TW**: toegevoegde waarde van deze school
- Horizontale nullijn: gemiddelde toegevoegde waarde peilingsscholen.
- Verticale as 'Toets': ten opzichte van het Vlaams gemiddelde
Boven de nullijn: grotere toegevoegde waarde gerealiseerd dan gemiddeld.
Onder de nullijn: kleinere toegevoegde waarde dan gemiddeld.
- Horizontale as 'Rangorde':
peilingsscholen met de laagste toegevoegde waarde uiterst links,
peilingsscholen met de hoogste toegevoegde waarde uiterst rechts

SITUERING SCHOOL – LEZEN

TOEGEVOEGDE WAARDE

Toegevoegde waarde school
> gemiddelde toegevoegde waarde Vlaamse scholen,
maar niet significant

BEREIKEN VAN DE EINDTERMEN - LUISTEREN

		Verdeling vaardigheidsscores											Eindtermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore
		deze leerlingen hebben de eindtermen NIET bereikt					deze leerlingen hebben de eindtermen bereikt					Tot.		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Ter vergelijking														
Peilingssteekproef	Pct lln	0%	1%	2%	6%	10%	17%	23%	23%	15%	3%	100%	82%	6,5
School														
	# lln	0	0	0	1	3	1	5	2	3	3	18	14	6,9
	Pct lln	0%	0%	0%	6%	17%	6%	28%	11%	17%	17%	100%	78%	
	# lln	0	0	0	1	3	1	5	2	3	3	18	14	6,9
	Pct lln	0%	0%	0%	6%	17%	6%	28%	11%	17%	17%	100%	78%	
	# lln	0	0	0	1	3	1	5	2	3	3	18	14	6,9
	Pct lln	0%	0%	0%	6%	17%	6%	28%	11%	17%	17%	100%	78%	

% lln. dat ET bereikt < % Vlaamse lln.

gem. vaardigheidsscore school
> Vlaamse gem. vaardigheidsscore

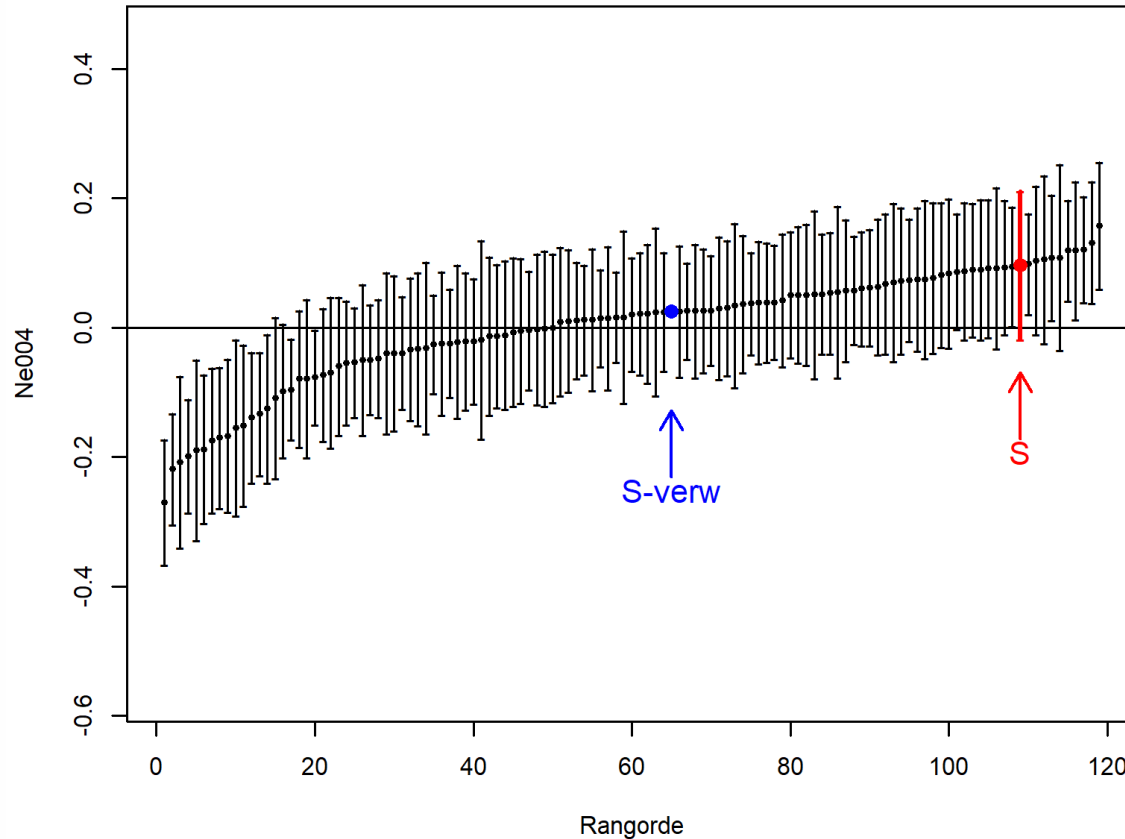
34% van de lln. behaalt
een hoge vaardigheidsscore

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

SITUERING SCHOOL – LUISTEREN

FEITELIJK EN VERWACHT GEMIDDELDE

Feitelijke prestatie school > Vlaams gemiddelde,
maar niet significant

Feitelijke prestatie school >
verwachte prestatie school

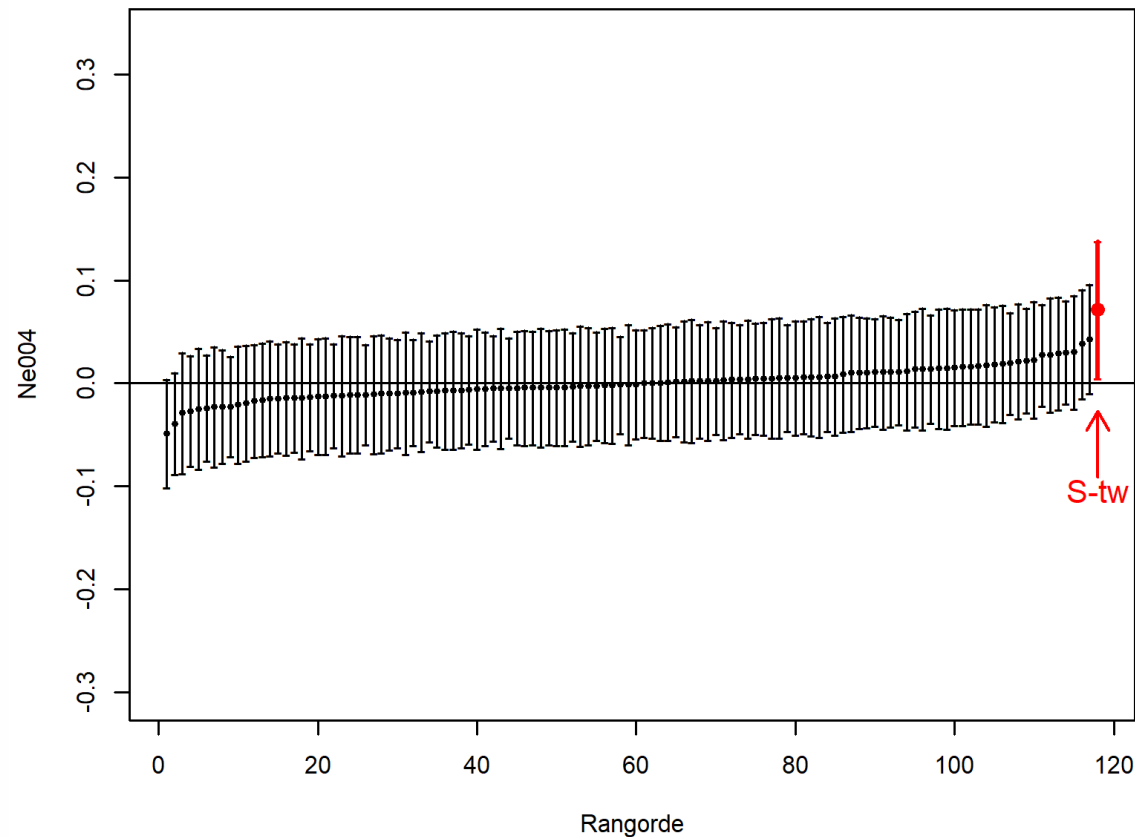
Eerste reactie:

Het resultaat voor luisteren is beter
dan de voorgaande jaren. Waarom?

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

SITUERING SCHOOL – LUISTEREN TOEGEVOEGDE WAARDE

Toegevoegde waarde school
> gemiddelde toegevoegde waarde Vlaamse scholen,
wel significant

- Wanneer we de invloed van een aantal achtergrondkenmerken neutraliseren, levert deze school voor deze eindtermen een grotere bijdrage aan de toetsprestaties dan gemiddeld.

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

3. ZOEKEN NAAR VERKLARINGEN VOOR DE RESULTATEN

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

Om te zoeken naar verklaringen kunt u als school gebruikmaken van 3 invalshoeken:

- ZELFREFLECTIE OVER DE EIGEN WERKING
- DE DUIDING VAN DE PEILINGSRESULTATEN
- HET REFERENTIEKADER VOOR ONDERWIJSKWALITEIT

3.1 ZELFREFLECTIE OVER DE EIGEN WERKING

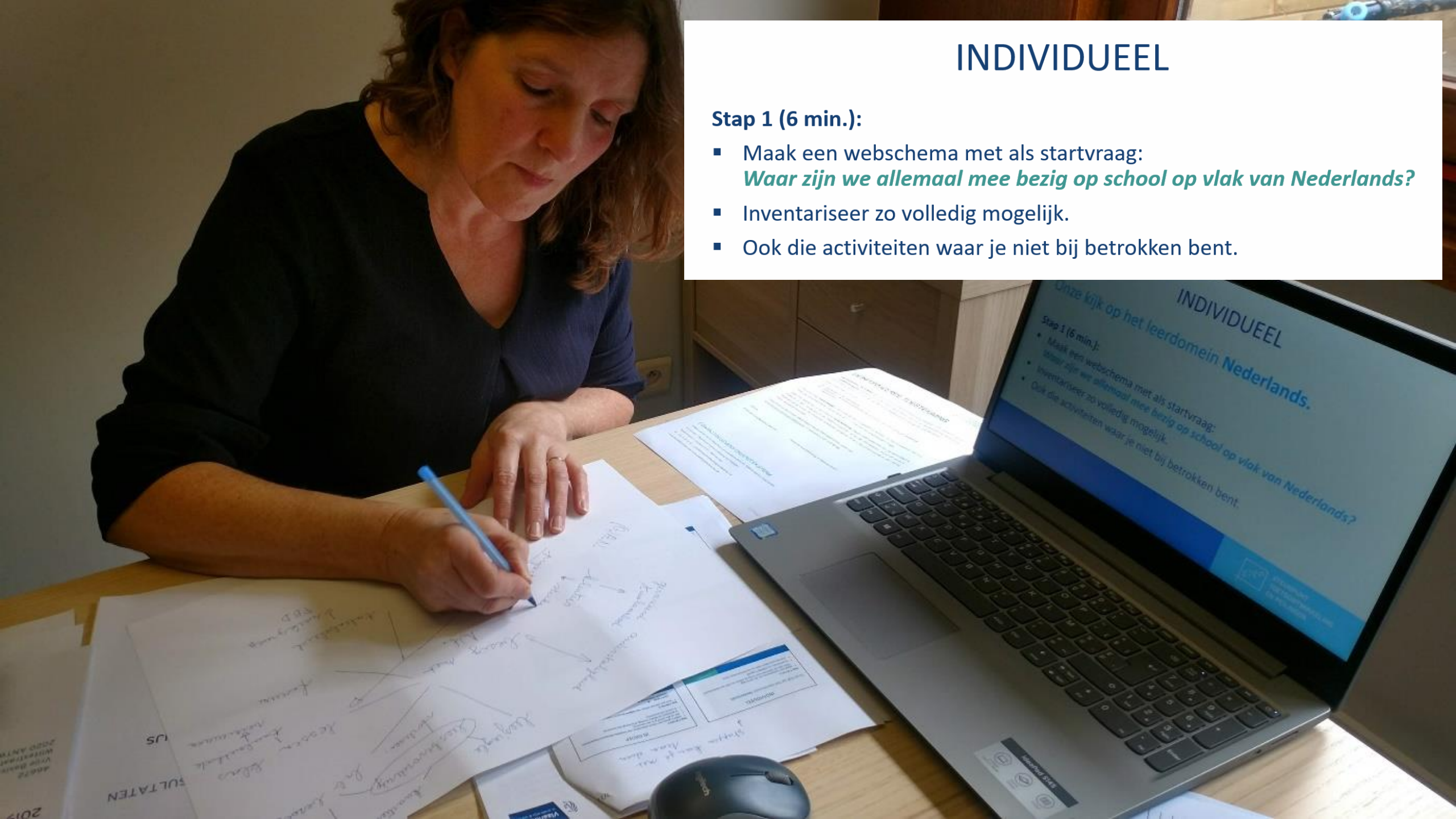

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

INDIVIDUEEL

Stap 1 (6 min.):

- Maak een webschema met als startvraag:
Waar zijn we allemaal mee bezig op school op vlak van Nederlands?
- Inventariseer zo volledig mogelijk.
- Ook die activiteiten waar je niet bij betrokken bent.

[illegible]

- Maak in groep een nieuw webschema, met hetzelfde st
- Eén na één schrijf je er een woord bij.
- Je associeert op elkaars inbreng, of je brengt iets nieuw
- **Er wordt niet gesproken.**

- Duid aan met een sticker wat **volgens jou** goed loopt en wat niet
- **LOOPT GOED**
- **VERLOOPT MOEIZAAM**

- LOOPT GOED ●
- VERLOOPT MOEIZAAM ●

TIJD VOOR GESPREK

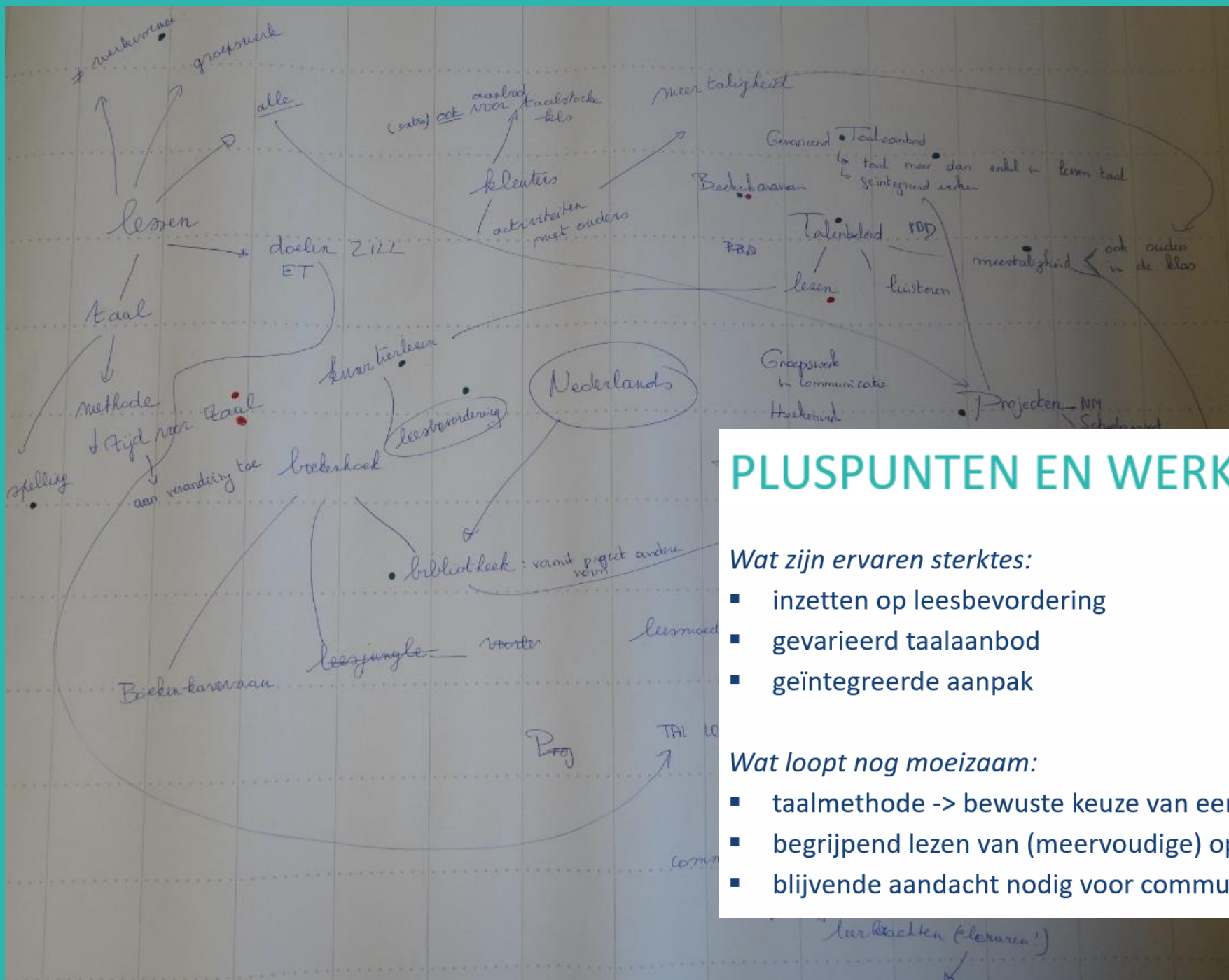
STAP 4 (15 MIN.):

- Eerste indrukken?
- Wat zijn overeenkomsten?
- Wat ontbreekt?
- Uitwisselen en bespreken van dit eerste globale overzicht.
- **Selecteer pluspunten & werkpunten**

STAP 5 (8 MIN.):

PLENUM

- Voorstellen van het webschema
- Voorstellen van de pluspunten en de werkpunten

PLUSPUNTEN EN WERKPUNTEN

Wat zijn ervaren sterktes:

- inzetten op leesbevordering
- gevarieerd taalaanbod
- geïntegreerde aanpak

Wat loopt nog moeizaam:

- taalmethode -> bewuste keuze van een taalmethode die past bij de eigen visie
- begrijpend lezen van (meervoudige) opdrachten
- blijvende aandacht nodig voor communicatie met leerlingen en ouders

WAARDEREND ORGANISEREN

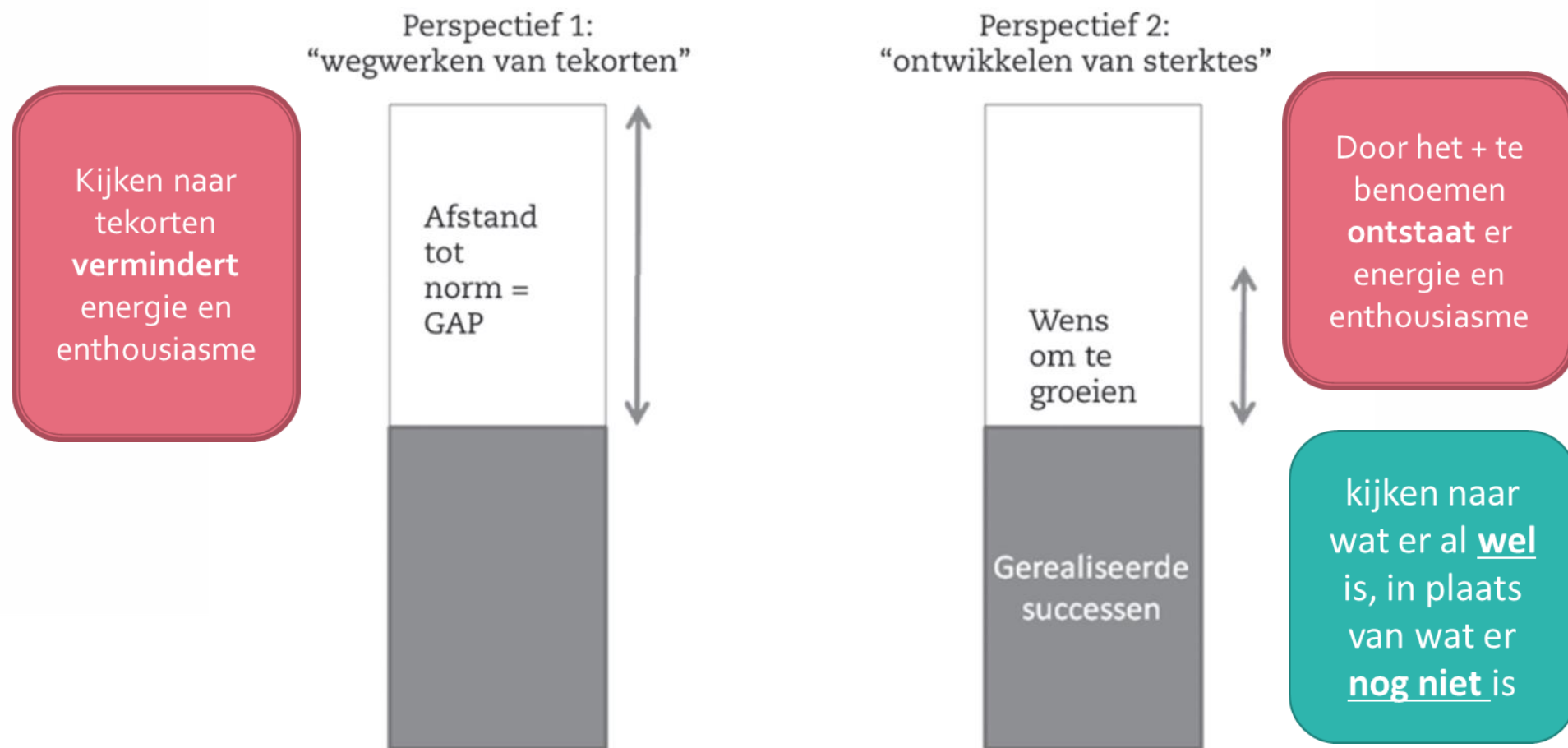
Waarderend organiseren is zowel een basishouding als een methodiek. Deze benadering komt voort uit een hele stroming die ontstaan is als ‘appreciative inquiry’ of ‘waarderend onderzoek’.

Of zoals David Cooperrider, een van de grondleggers van waarderend onderzoek het formuleert: “Waarderend onderzoek verkondigt een krachtige uitdaging. Terwijl organisaties en onze kritische cultuur steeds de neiging hebben te focussen op menselijke tekorten en negatieve aspecten, gaat in werkelijkheid effectieve verandering alleen maar over onze kracht”. (Masselink, p. VII)

METEN IS WAARDEREN

*Meetresultaten geven feedback over de doelen die je ambieert,
over de mate waarin je die al gerealiseerd hebt*

DUIDING VAN DE SCHOOLFEEDBACKRESULTATEN VANUIT ZELFREFLECTIE

Resultaten voor **luisteren**:

- De school zet heel bewust in op communicatie, op veel verschillende momenten doorheen de dag. Dit sluit ook aan bij het fundament en de visie van de school.
- Luisteren is een duidelijke pijler van hun talenbeleid waarvoor al veel acties zijn ondernomen.

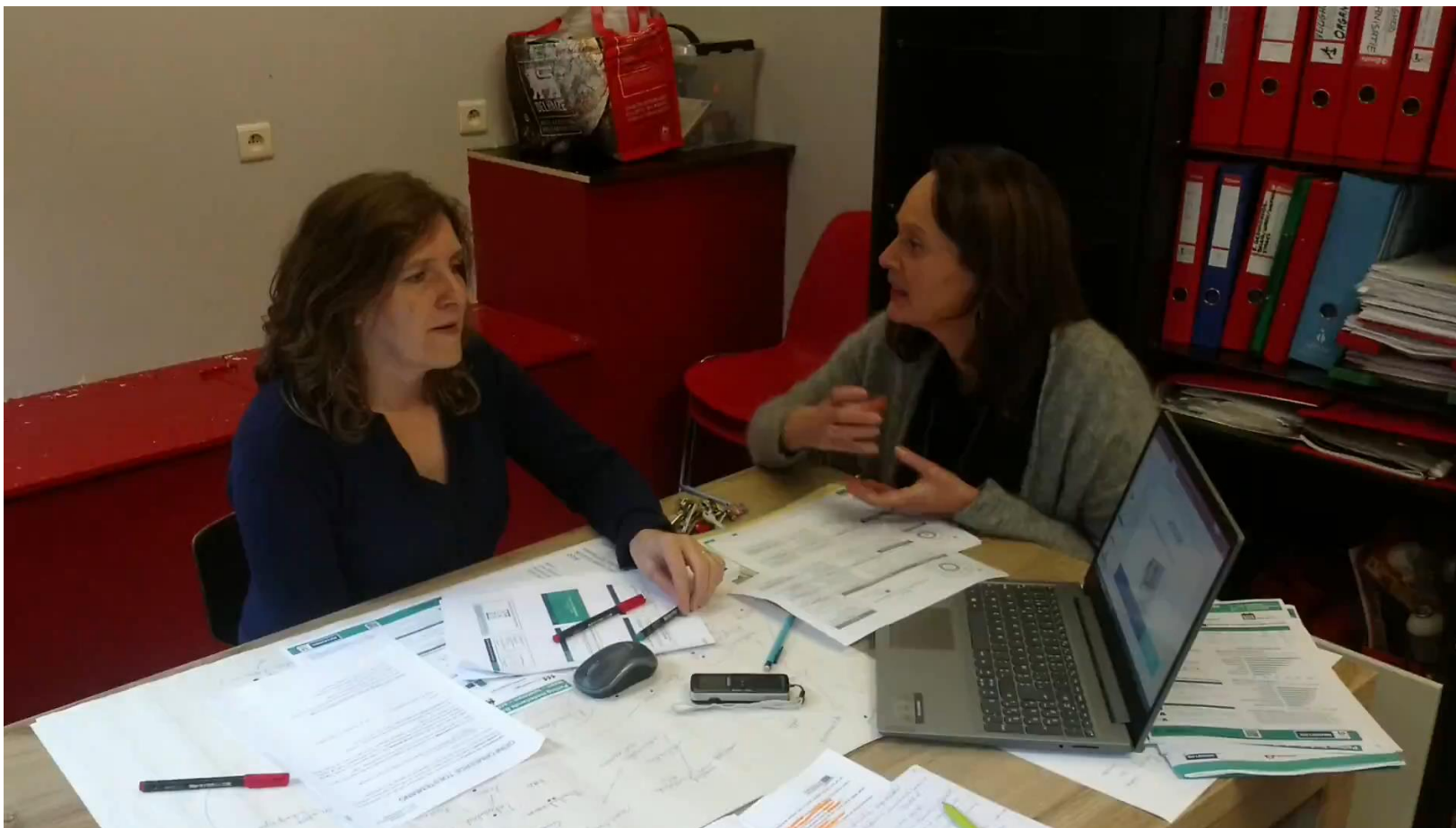
Resultaten voor **lezen**:

- De school leert hieruit dat haar taalonderwijs de sterke kinderen niet naar beneden haalt!
- De school legt de lat zo hoog mogelijk. Ze wil elk kind op zijn of haar manier uitdagen - het uiterste eruit halen.
- De school werkt op een positieve manier met de diversiteit in de school.
- De school vindt in haar feedbackresultaten bevestiging om een nieuwe taalmethode te introduceren.

“Ik vind dat onze kinderen het verdienen om ook vergeleken te worden met het Vlaams gemiddelde.”

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

3.2 KADER VAN DE PEILINGSRESULTATEN MET DUIDING

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

*Als ik de peilingsresultaten bekijk,
zie ik dat het niet alleen een verhaal is van onze school:
“We moeten er samen aan werken.”*

Sterktes binnen eigen werking

- gekozen tekstmateriaal
- sterk ingezet op professionalisering in team vanuit eigen taalbeleid
- samenwerken met experts op vlak van taal
- geïsoleerd spelling geven (+ en -)

Noden en behoeften

- taalmethode die past binnen de brede visie op taal
- nood aan materialen om leereffecten te meten
- meer achtergrond nodig voor leerlingen met leerstoornissen

3.3 REFERENTIEKADER VOOR ONDERWIJSKWALITEIT

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek

Deelrubriek

Kwaliteitsverwachting

Beleid

Beleid

BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (ped)agogisch project.
BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL3	De school werkt participatief en responsief.
BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.

Onderwijskundig beleid

BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
-----	---

Personeels- en professionaliseringsbeleid

BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.

Financieel en materieel beleid

BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.

Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving

BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.
------	--

Resultaten en effecten

R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.

Kwaliteitsontwikkeling

K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.

Ontwikkeling stimuleren

Doelen

D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.
D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.
D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.
D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.

Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving

V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klasklimaat.
V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.
V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.
V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.

Begeleiding

B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.
B2	Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
B3	Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.

Opvolging

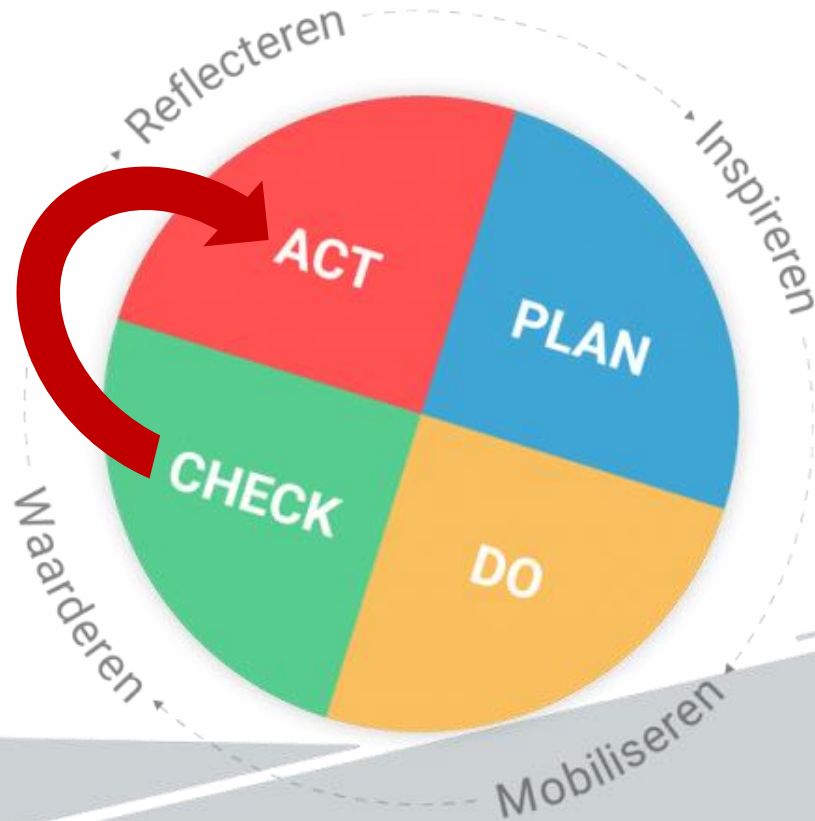
O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

4. VAN BEGRIJPEN KOMEN TOT INGRIJPEN: FORMULEREN VAN ACTIES

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

KWALITEITSZORG = WERKEN VOLGENS EEN CYCLISCHE STRUCTUUR

PLAN: Weet goed wat je wil. Kies de **juiste doelen**.

DO: Voer uit wat je gepland hebt.

CHECK: Ga na of de **gewenste doelen bereikt** werden.

ACT: Stuur bij wat beter kan en **behoud** zeker wat goed is.

Good practices bewaren
en versterken

Borgen

Continu verbeteren

MODEL OM WAARDEREND ORGANISEREN TOE TE PASSEN

Oude perspectief: “Wat loopt er verkeerd en wat is hier de oorzaak van?”

Nieuwe perspectief: “Wat willen we en bestaan hier al voorbeelden van (een positieve uitzondering)?”

WAARDEREND PERSPECTIEF OM TE KIJKEN NAAR WERKPUNTEN

Lezen en begrijpen van een opdracht (meervoudig)

Kinderen kunnen **zelfstandig** aan de slag met een opdracht en roepen niet meteen de hulp van de leerkracht in

Kinderen proberen wel zelfstandig de opdracht te lezen binnen projecten (**motiverende reële opdrachten** met een **spelelement**)

- aanleren van strategieën, gelinkt aan werkhouding
- samen als team hieraan werken, eventueel ook in teamteaching
- nieuwe taalmethode kiezen die hierop inzet
(*werken met reële, motiverende opdrachten en expliciete strategieën*)

SPECIFIEK EN CONCREET

MEETBAAR EN OPVOLGBAAR

AANVAARDBAAR VOOR DE BETROKKENEN

RESULTAATGERICHT

TIJDSGEBONDEN

VOORUITBLIKKEN... NIEUWE AMBITIE

Wens om te GROEIEN:

- . Wat zou je willen versterken?
- . Wat zou je willen realiseren?

Wat is er nodig om dit te realiseren?
= **ACTIEPLAN** formuleren

stappen in de **gewenste richting**

alle feedback, vorderingen, successen...

GEDRAGENHEID VAN ALLE BETROKKENEN VERHOOGT DOELMATIGHEID

Hoe **betrek** je je **team** bij het gebruik van het schoolfeedbackrapport?

“Mensen van het 6de leerjaar zien de resultaten als een evaluatie van hun klaspraktijk ...

*Het is een **proces** van de hele school ...*

De jaren ervoor tellen ook mee!”

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

4. TOT SLOT

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

EVALUATIE

- Wat heeft je vandaag **energie** gegeven om met schoolfeedback aan de slag gegaan?
- Wat heeft je energie misschien **weggenomen**?

VRAGEN? FEEDBACK?
paralleltoetsen@peilingsonderzoek.be

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN